

Jordi Curcó: “Vivim un moment dolç del pessebrisme a Catalunya”

Dij, 13/12/2018 per Catalunya Religió

(Glòria Barrete –CR) El santoral català marca el 13 de desembre com el dia de santa Llúcia. Una data que a moltes llars catalanes és sinònim de posar el pessebre, quan tímidament comença a allargar-se el dia i fent referència a aquesta santa que vol dir llum. Avui, dia de col·locació del pessebre, hem volgut conèixer la feina i tradició d'una agrupació de pessebristes catalana, concretament la de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebres, que té cinquanta-sis anys d'història.

El primer concurs de Pessebres a Lleida es va iniciar l'any 1932, per això enguany se celebra el [84è concurs de pessebres](#). En aquell moment qui va iniciar la tradició del concurs de pessebres, sense que existís una agrupació de pessebristes, va ser la Federació de Joves Cristians de Catalunya. Un dels promotors del pessebrisme a Lleida l'any 1932 va ser el jove **Francesc Castelló** que ara és beat. Després de la Guerra Civil el van continuar fent els joves d'Acció Catòlica, però l'entitat, l'Agrupació com a tal, neix l'any 1962.

L'Agrupació aleshores va entomar els concursos de pessebres que ja existien i va continuar sense interrupció amb la numeració, per això del concurs celebren la 84a edició i de l'Agrupació celebren 56 anys. "Vam heretar la tradició i vam instituir Francesc Castelló com a copatró de l'entitat per haver introduït amb els joves el pessebrisme a la nostra ciutat", explica **Jordi Curcó**, vicepresident de l'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes.

Promoure i conservar les tradicions religioses i populars lleidatanes

L'Agrupació de Pessebristes de Lleida té dues vessants, l'únic cas de totes les entitats pessebristes de Catalunya. Van néixer com a entitat per promoure i conservar les tradicions religioses i populars de la ciutat, per Nadal els pessebres i per Sant Jaume la tradició dels fanalets. És la única entitat amb dues vessants.

"Una vegada ha passat el Nadal nosaltres ja comencem els preparatius per a la romeria de sant Jaume que és al juliol, tenim les activitats quan fa més fred i quan fa més calor".

Quan neix l'Agrupació la seu social s'ubica a la capella del Peu del Romeu, al carrer Major, al moll de l'ós de la tradició lleidatana. La tradició explica que sant Jaume, passant per Lleida, es va clavar una punxa al peu. Era de nit i no podia caminar i van ser uns àngels amb fanalets els qui van baixar per il·luminar la nit i així poder treure's la punxa. D'aquí ve l'origen de la romeria i dels fanalets de sant Jaume. L'Agrupació es troba a la petita capella que té tres plantes superiors.

L'Agrupació Ilerdenca de Pessebristes compta amb la implicació d'unes cent cinquanta famílies, tot i que si parlem de pessebristes actius el nombre descendeix cap a la cinquantena. "Tenim carència de gent jove a les nostres entitats. Hi ha joves però caldria tenir-ne més si volem encarar amb esperança el futur del pessebrisme".

El concurs de pessebres ja està plenament consolidat després de vuitanta-quatre edicions. Però des de fa quaranta quatre anys també compten amb un concurs infantil i juvenil de pessebres que es presenten a la biblioteca pública i posteriorment es fa en format exposició. "Es munta una exposició amb aquests pessebres portàtils, l'any passat s'hi van presentar uns 180 pessebres".

Radiografia del pessebrisme català

Però el pessebrisme té futur, quina és la seva radiografia actual? Jordi Curcó afirma que fa uns anys el estava en crisi però que en aquests moments "vivim un moment dolç del pessebrisme a Catalunya". Hi ha més de seixanta entitats federades i aquest any hi haurà unes 130 exposicions de pessebres arreu de Catalunya.

Enguany el dissabte 29 celebren totes les entitats pessebristes la Nit del Pessebre, emulant la Nit dels Museus, en que les exposicions es podran visitar fins a mitjanit aproximadament. Catalunya compta amb artistes pessebristes molt bons, reconeix. A Lleida, malauradament, s'acaba de morir fa només uns dies **Josep M. Ramon**, mestre pessebrista de Tàrrrega però associat a l'entitat de Lleida. "Un magnífic pessebrista amb uns diorames extraordinaris", que se sumen a d'altres noms lleidatans com **Albert Beltran** o **Emili Tordera**.

A la seu de l'Agrupació aquest any la gent podrà visitar més d'un centenar de pessebres i diorames, a banda dels pessebres de concurs. A les tres plantes de la capella tenen exposicions permanents. A la primera planta compten amb una exposició de diorames bíblics, "més d'una trentena fets per l'Emili Tordera i la **Marta Pérez**". A la segona planta es veurà el llegat de la mestra pessebrista **Paulina Ametller**, "que va fer uns pessebres en miniatura als anys seixanta i els conservem com un tresor". I a la tercera planta tenen els pessebres de **Joaquima Barrufet** i els pessebres originals de **Josep Figueres**. Aquest darrer és conegut perquè col·loca el pessebre dins d'un microones, dins d'un televisor o en un rellotge de polsera. "Volem que la seu sigui [durant el Nadal](#) la casa del pessebre de Lleida, per això estarà oberta totes les tardes de 18 a 20h, des del dia 21 de desembre que s'inaugura fins al dia de Reis".

L'Agrupació també té una altra singularitat, fan [Pregó de Nadal](#) cada any al Palau

de la Paeria. Aquest any el farà l'arquebisbe d'Urgell, **Joan-Enric Vives**, el dissabte 22 a les 19h. En aquest pregó també estrenen cada any una [nadala pròpia](#), amb lletra i música d'autors lleidatans. Enguany la nadala es titula 'Cristal·lina rosada d'amor'.

"Actualment és el moment de consolidar i potenciar el pessebrisme", explica Jordi Curcó. Un moment que ve acompanyat per la inauguració aquest dissabte 15 de desembre del Museu del Pessebre de Catalunya a Montblanc. "Una casa pairal que acull pessebres de tota Catalunya, també de la nostra entitat".

Eina pedagògica visual d'explicar el misteri

Curcó reconeix que potser cal ser més amatents al significat del pessebre. "Cal entendre'l com a manifestació d'art, de cultura popular i de tradició, però sense perdre el seu sentit religiós i profund al tractar-se de la representació plàstica del Naixement de Jesús". En definitiva, explica, el pessebre "és una tradició popular religiosa que s'inspira en un fet religiós i sagrat com és l'Encarnació del fill de Déu".

Una eina pedagògica, catequètica i bíblica, a més a més d'una forma visual, clara i senzilla d'explicar el relat i misteri del naixement de Crist a Betlem. "Si això no ho tenim assimilat els pessebristes no farem pessebrisme si no maquetisme, que és un altra cosa molt diferent".